

NICOTINUS SPINEUT SCHAFT HET ROKEN AF

Klucht in één bedrijf

door

PETER VAN MOLENBEKE

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.
(Grimas Theatergrime verkoop)
Tel: 072 - 5 11 24 07
E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl
Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **NICOTINUS SPINEUT SCHAFT HET ROKEN AF** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **PETER VAN MOLENBEKE** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright: © Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (youtube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **6** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

**Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,
Te Boelaerlei 107 - 2140 Bght ANTWERPEN Telefoon (03)3.66.44.00.
Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.**

PERSONEN:

NICOTINUS SPINEUT

MEVR. SPINEUT

OTTO KETTINGSMOOK - vriend

MEVR. KLAPBES

VAN KLESSEM

DR. JANSSEN

TONEEL:

Huiskamer. Er is een dressoir (eventueel kast) aanwezig. Verdere aankleding geheel ad libitum.

Als het scherm opgaat, is mevrouw Spineut op het toneel aanwezig. Ze stoft de meubels af.

MEVR. SPINEUT (*roept*): Nicotinus!... (*als er geen antwoord komt luider*) Nicotinus!!

STEM SPINEUT (*van achter de coulissen*): Ja, Eulalia?

MEVR. SPINEUT (*roept*): Ben je nou eindelijk klaar met aardappelschillen?

STEM: SPINEUT (*a.b.*): Bijna, lieve! Nog twee. Maar die hebben zoveel oogjes...!

MEVR. SPINEUT: Laat kijken!

SPINEUT

SPINEUT (*op van rechts. Hij is het proto-type van de pantoffelheld. In zijn hand houdt hij een pan*): Kijk, deze zijn al klaar, Eulalia. Maar deze twee moeten nog!

MEVR. SPINEUT (*kijkt naar Spineut's voeten*): Nicatinus! Kijk nou toch eens wat je doet! Je bent natuurlijk naar buiten geweest en hebt je voeten weer niet geveegd!

SPINEUT: Ik... eh... ik ben even naar de schuur geweest om...

MEVR. SPINEUT: Ja, ja... 'is goed'! Haal dadelijk stoffer en blik en veeg die zandboel op!

SPINEUT: Ja, Eulalia. (*sloft rechts af met pan*)

MEVR. SPINEUT (*geërgerd*): Kinderen zijn 't! Net kleine kinderen! Niets kun je aan ze overlaten, alles doen ze verkeerd en je moet ogen en oren van voren en van achteren hebben!

SPINEUT (*op met stoffer en blik*): Zo... ik zal gauw even... (*veegt*) Niets meer te zien - zie je wel, lieve?

MEVR. SPINEUT: Maar wacht eens even... Wat moest jij in die schuur??... (*streng*) Laat me je vingers ruiken!... (*pineut steekt haar de linkerhand toe*) Nee, waarempel niet!... De rechter!!... (*ruikt*) Heb jij in de schuur klandestien gerookt?

SPINFUT: Nee, Eulalia... eerlijk niet! Ik heb nu al twee dagen lang geen sigaret meer aangeraakt!

MEVR. SPINEUT: Ik verwacht ook niet anders!... Je weet wat er gebeurt als je blijft roken! En wat zou ik als zwakke vrouw moeten beginnen zonder mannelijke bescherming?

SPINEUT: Hm...!

MEVR. SPINEUT: Bovendien worden de vitrages nu niet meer zo geel als saffraan en zal eindelijk die afschuwelijke doordringende

rooklucht eens verdwijnen uit de overgordijnen!

SPINEUT: Hm...!

MEVR. SPINEUT: Wat ben je toch aan 't kuchen!... Zie je wel, je keelslijmvliezen waren al aangedaan!... Ik geloof wel, dat ik juist op tijd heb ingegrepen!

SPINEUT: Hm...!

MEVR. SPINEUT: Neem maar een dropje voor die kuch!

SPINEUT: Ik slik niet anders dan dropjes en pepermuntjes en honingbabbelaartjes en ulevellen om het roken te doen vergeten. Ik word nog spekvet, maar onderhand snak ik naar een sigaretje!

MEVR. SPINEUT (*minachtend*): Je bent een slappeling!... Nou, ik ga de slaapkamer doen. Begiet jij intussen de plantjes even... (*loopt naar de linker deur*) Maar maak er weer geen zwembad van! (*af links*)

SPINEUT (*kreunt*): Ooooo... een koninkrijk voor een sigaret! !... (*kijkt in dressoir - of kast*) Al was 't maar een peukje van vijf centimeter!... (*rommelt hevig in de kast*) Niks!!... Och, dat kon ik ook wel op mijn vingers natellen! Als Eulalia iets doet, doet ze 't afdoende!... (*pakt zuchtend een bloemengietertje en vult deze met water uit een karaf*) Als ik nog één dag zonder sigaret moet blijven, geloof ik, dat ik mezelf niet meer meester zal zijn! Dan timmer ik de hele tent aan flarden!

OTTO KETTINGSMOOK

OTTO KETTINGSMOOK (*door middendeur op. Hij is het type van de „stoere vent“, compleet met snor en grote sigaar in de mond*): Ha, die Nicotinus!

SPINEUT (*stralend verrast*): Otto Kettingsmook! Ouwe vuurvreter! Dat doet me allemachtig veel genoegen, dat je weer eens aan komt waaien!!

KETTINGSMOOK: Welja, ik dacht zo bij mezelf: kom, laat ik eens gaan kijken hoe die twee tortelduifjes 't maken!

SPINEUT: Nou, nou... tortelduifjes!... De DUIF koert niet meer - die snuift en brult als een tijgerin! En de DOFFER koert alleen nog in zijn droom!... (*kijkt plotseling hongerig naar Otto's sigaar*) Wa... wat is dat daar?

KETTINGSMOOK (*niet begrijpend*): Hé?... wat bedoel je ?... Zit m'n das scheef? (*grijpt naar zijn das*)

SPINEUT: Nee, één etage hoger...! Daar onder die tandenborstel op je bovenlip!

KETTINGSMOOK (*grijpt naar zijn snor*): Onder mijn snor?... (*begrijpt 't nu*) Ooo...! Da's een echte Havanna, m'n jongen!... (*toont hem*)

aan Spineut) Wat een dekblad hè?... *(rolt hem tussen duim en vinger om en om)* Moet je zien hoe regelmatig ie opbrandt!... *(houdt hem onder Spineut's neus)* Ruik eens!... Wat een aroma, niet!!...

SPINEUT *(heftig)*: Ga weg met dat stinkding, ellendige verleider!

KETTINGSMOOK *(lacht daverend)*: Ha... ha... ha... dat is de nieuwste manier om te bedelen!... *(grijpt in zijn binnenzak en haalt een, sigarenkoker te voorschijn)* Hier, pak er maar een. Je zult je in de zevende hemel wanen met zó'n Havanna! Echte import, vadertje!

SPINETJT *(schudt zuchtend het hoofd)*: Nee, Otto, voor mij geen. zevende hemel meer!

KETTINGSMOOK: Wat nou? Geen Havanna?... Wat een gaarling!... *(bergt koker weg en grijpt in zijn jaszak)* Dan maar een pittig gesouste Virginia sigaret!

SPINEUT *(gilt)*: Nee!!... Nee!!... Oooo... maak me niet door het dolle heen!!

KETTINGSMOOK *(verbaasd)*: Maar man, wat scheelt je toch? *(bergt doosje sigaretten weg)* Je bent toch wel helemaal lekker?

SPINEUT: Nééé... op het randje van de waanzin!... *(zuchtend)* Ik ben bezig het roken af te schaffen!

KETTINGSMOOK: Wat zeg je me daar?... *(achterdochtig)* Ben jij **jezelf**... of is Eulalia **jou** het roken aan 't afschaffen!

SPINEUT: Nou ja... 't is natuurlijk veel gezonder om 't niet te doen! Dat geef ik dadelijk toe. Maar 't idee ging wel van Eulalia uit!

KETTINGSMOOK *(spottend)*: Werden haar gordijnen te geel?

SPINEUT: Hm...!

KETTINGSMOOK *(a.b.)*: Of stonken de asbakjes teveel?

SPINEUT: Als jij ooit je baantje kwijtraakt, kun je nog altijd helderziende worden!

KETTINGSMOOK: Nou, maar ze zouden mij m'n rokertje niet moeten afnemen! Dan ging ik met moordplannen rondlopen!

SPINEUT: Zover ben ik nog niet. Maar net voordat jij kwam, begon ik zin te krijgen om de boel aan puin te slaan. Ik kan er niet meer tegenop! Ik word nog stapelgek als ik alleen maar aan een trekje denk!... Maar Eulalia vindt beslist beter dat ik er radicaal mee ophoud.

KETTINGSMOOK: Och jij!... Je bent een hopeloze slappe Joris! Als **ik** zo'n vrouw had wist ik wel wat ik deed!

SPINEUT: Wat deed je dan?

KETTINGSMOOK: Ik stak een enorme lange sigaar op, ging in de luiste stoel zitten die er was, lei m'n benen op 't bloementafeltje en ik zou brullen: „Eulalia, zet als de weerlicht een asbak voor me neer

als je niet wilt dat ik met m'n as gaatjes brand in je Perzische tapijtjes!" En als ze dat niet gauw genoeg deed naar m'n zin, dan nam ik de bloementafel op en smeed die met geraniums en al dwars door de ruiten!... Och jongen, dan eten ze uit je hand na zoiets!

SPINEUT: Tja... misschien heb je wel gelijk. Maar ik ben een beetje bang dat Eulalia anders zou reageren. Zie je, als ik dat bloementafeltje door de ruiten zou hebben gekieperd, dan zou zij mij waarschijnlijk dezelfde boog laten beschrijven!...

KETTINGSMOOK: Jij bent onverbeterlijk!... Maar weet je wel, dat 't helemaal niet ongevaarlijk is om zo maar ineens in koelen bloede 't roken te laten? (*grijpt in zijn zak en haalt krant tevoorschijn*) Op weg naar hier las ik juist een artikel van een akelig geleerde prof over dat onderwerp... (*zoekt in de krant*) Waar stond dat ook weer?... Ah, hier heb ik het!... (*leest*) „...t lichaam is dermate gewend aan zijn constante dosis nicotine en teer, dat plotselinge onthouding kan leiden tot psychische storingen, die dikwerf niet van onschuldige aard zijn!..."

SPINEUT: Dus... eh... de mogelijkheid is niet uitgesloten, dat ik...

KETTINGSMOOK: Precies!... Dat jij... dank zij jouw Eulalia - stapelknotsknettergek in een inrichting belandt!... (*bedenkt zich*) Wacht eens... dat is misschien een héél goed idee!...

SPINEUT: Wat zeg je me daar??... Vind jij 't zo'n goed idee om mij in een gekkenhuis te laten zitten?

KETTINGSMOOK: Nee...nee... je snapt 't niets!... (*fluistert*) Heila... daar komt je tortelduifje!... Ik heb nu geen tijd om je het uit te leggen! - Laat de krant maar zo open op tafel liggen - dan leest ze 't wel - en de rest komt dan vanzelf! Jij zult haar temmen, mijn jongen!... (*gooit de krant op tafel*) Kom mee - dan gaan we samenzweren!... (*trekt Spineut mee door linker deur*)

MEVROUW SPINEUT - MEVROUW KLAPBES

MEVR. SPINEUT (*op door middendeur, gevolgd door mevr. Klapbes*): Wat ontzettend vervelend voor U dat Uw man nu kou moest pakken, mevrouw Klapbes. En dat juist vlak voor de feestdagen!

MEVR. KLAPBES: Zegt U dat wel, mevrouw Spineut. Maar ik heb daarnet de dokter opgebeld. Dokter Jansen, onze huisdokter, weet U wel?

MEVR. SPINEUT: Ja, ik weet dat hij Uw huisdokter is, maar ik ken hem niet persoonlijk.

MEVR. KLAPBES: Hij kan elk ogenblik hier zijn, denk ik. Hij zou vroeg in de middag komen, zei hij.

MEVR. SPINEUT (*snuift met haar neus in de lucht*): Hé... wat ruikt het hier vreemd!... Ik zou zeggen: naar sigarenrook!... (*kwaad*) Nicotinus zal toch niet gerookt hebben?

MEVR. KLAPBES: Uw man heeft toch 't roken afgeschaft...? Nee, ik denk eerder dat 't die meneer is geweest, die belde toen U boven was. Een échte mannetjesputter met een snor en een grote sigaar in zijn mond.

MEVR. SPINEUT: Hm... uit uw beschrijving zou ik zeggen dat dat Otto Kettingsmook is - een vriend van mijn man uit de tijd dat hij nog voetbalde.

MEVR. KLAPBES (*ter zijde, spottend*): Uit de tijd vóór de zondvloed!

MEVR. SPINEUT: Een mooi prentenboek, die Otto!... Ik zal een oogje in het zeil moeten houden!... (*bemerkt de krant op tafel en pakt hem op*) Hé... da's toevallig! Hier staat juist een artikel daarover! (*leest luid*) **HET ROKEN LATEN?** door professor Saffiaan... (*leest even, onverstaanbaar mompelend - dan luid*) „Het plotselinge ophouden met roken geeft dikwerf gevaarlijke geestelijke spanningen. Men voelt zich doorgaans de eerste dag wat men in de volksmond „sjagrijnig" noemt. Daarna volgen buien van grote geprikkeldheid, die tot ongeremde driftbuien kunnen uitgroeien. Een enkele maal is het zelfs voorgekomen, dat deze driftaanvallen overgingen in aanvallen van tijdelijke krankzinningheid, waarbij de patiënt het hele huisraad kort en klein sloeg en zijn echtgenote naar het leven stond"... (*De linker deur gaat half open en Otto Kettingsmook steekt zijn hoofd behoedzaam om de deur. Dan beduidt hij met zijn hoofd dat Spineut zijn gang kan gaan*).

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

“Samenspelen” is ons motto